

Fegl d'infurmaziun per petentas e petents

1. Cura vala il princip da transparenza?

Il princip da transparenza vala mo sin plaun chantunal, e quai da princip per las autoritads, per las administraziuns e per las cumissiuns dal chantun sco er da las corporaziuns, dals instituts e da las fundaziuns da dretg public chantunal. Plinavant vala el per personas privatas, a las qualas il chantun ha surdà incumbensas publicas (art. 2 da la lescha davart il princip da transparenza [lescha da transparenza, LCTrans; DG 171.000]).

Per differents motivs prevesa l'art. 3 LCTrans dentant excepziuns dal champ d'applicaziun persunal. Uschia n'en p.ex. la banca chantunala grischuna, la Viafier retica, las autoritads giudizialas en il sectur da la giurisdicziun ed ils furniturs da prestaziuns dals fatgs da sanadad e dal sectur social – vul dir l'ospital chantunal dal Grischun, ils servetschs psichiatrici dal Grischun sco er l'institut d'assicuranza sociala – betg suttamess al princip da transparenza.

2. Tge dretgs avais Vus sin fundament dal princip da transparenza?

Tenor il princip da transparenza ha mintga persuna il dretg d'access a documents uffizials (art. 7 al. 1 LCTrans). L'access vegn concedì – normalmain tenor il giavisch da la petenta u dal petent – cun infurmari davart il cuntegn dal document, cun laschar prender invista da l'original u d'ina copia dal document al lieu u cun consegnar resp. cun tramerter copias (art. 7 al. 2 LCTrans). Tge che vala sco "document uffizial" vegn circumscriit pli detagliadament en l'art. 6 LCTrans. Sco documents vegnan en consideraziun documents da text, plans, dissegns e maletgs sin palpieri,

ma er documents da text, registraziuns da tuns e da maletgs sin pertaders electro-nics da datas. Il document sto dentant gia exister.

En l'art. 4 al. 1 LCTrans vegnan documents uffizials da tschertas proceduras – sco proceduras civilas, proceduras penalaas u proceduras da la giurisdicziun publica ed administrativa – exclus dal princip da transparenza. L'access a documents da talas proceduras sa drizza tenor las leschas da procedura respectivas.

Er l'access a las atgnas datas persunalas na sa drizza betg tenor la lescha da transparenza, mabain tenor la lescha chantunala davart la protecziun da datas (LCPD; DG 171.100).

Tenor l'art. 5 LCTrans ston er vegnir resguardadas disposiziuns spezialas d'autras leschas che designeschon explicitamain tschertas infurmaziuns sco secretas (p.ex. secret fiscal) u che cuntegnan premissas d'access divergentas (p.ex. dretgs d'infurmaziun en connex cun ils dretgs dal pievel, reglas d'access a la gronda part dals registers publics).

La finala stoi vegnir resguardà che la pretensiun d'access vala sco ademplida, sch'in document uffizial è vegnì publitgà en in organ da publicaziun u sin la pagina d'internet da l'autoritad (art. 7 al. 3 LCTrans).

3. Co stuais Vus proceder per survegnir access a documents uffizials?

Vus stuais drizzar ina dumonda d'access en scrit (brev, e-mail, fax) a l'autoritad che ha redigì il document u che ha survegnì il document da terzas varts sco adressata principala. La dumonda sto vegnir formulada en ina lingua chantunala uffiziala. Ina motivaziun n'è betg necessaria. Percunter èsi impurtant da far en la dumonda indicaziuns uschè exactas sco pussaivel davart il document giavischà (titel, autoritad emittenta, data, perioda pertutgada, domena e.u.v.) per pussibilitar a l'autoritad d'identifitgar il document. Sin la pagina d'internet www.oeffentlichkeitsgesetz.gr.ch chattaïs Vus in model d'ina dumonda.

Sche las indicaziuns fatgas na bastan betg per identifitgar il document giavischà, fixescha l'autoritad cumpetenta en scrit in curt termin per la petenta u il petent per

precisar la dumonda (per regla 10 dis). Sche la petenta u il petent lascha spirar quest termin, na po l'autoritad betg tractar la dumonda.

4. Quant custa l'access?

Per l'access a documents uffizials vegn incassada ina taxa, sch'il tractament d'ina dumonda chaschuna "lavur e custs considerabels". Dal rest è l'access a documents uffizials gratuit (art. 15 al. 1 LCTrans). "Lavur e custs considerabels" vegnan supponids, sche l'elavuraziun dura passa 4 uras u sch'ils custs materials surpassan 400 francs. Sch'ina autoritad examinescha la dumonda d'access e vegn lura a la conclusiun che l'elavuraziun chaschunia lavur e custs considerabels e ch'ella stoppia perquai incassar taxas, sto ella communitgar quai en scrit a la petenta u al petent. L'autezza previsibla da la taxa sto vegnir inditgada en quest connex. Plinavant stoi vegnir rendì attent che l'autoritad partia dal fatg che la petenta u il petent restia tar sia dumonda senza avis cuntrari entaifer il termin prescrit (per regla 10 dis), malgrà la communicaziun ch'i vegnian adossadas taxas. Las taxas definitivas ston lura vegnir fixadas da l'autoritad en la decisiun d'access sin basa da las disposiziuns respectivas da la lescha davart la giurisdicziun administrativa (LGA; DG 370.100) en cumbinaziun cun l'ordinaziun davart ils custs en proceduras administrativas (OCPRA; DG 370.120).

5. Tge pudais Vus far, sche Vus n'essas betg d'accord cun la decisiun che l'autoritad ha prendì en connex cun Vossa dumonda d'access?

L'autoritad sto decider uschè svelt sco pussaivel davart la dumonda d'access, per regla dentant il pli tard entaifer 30 dis suenter l'entrada da la dumonda (art. 12 LCTrans). La lescha da transparenza prevesa che l'access a documents uffizials vegn restrenschi, suspendì u refusà, sch'i èn avant maun interess publics u privats predominants che stattan en cuntradicziun cun in access (art. 8 LCTrans). Plinavant dastgan documents uffizials vegnir rendids accessibels pir, cur che la decisiun politica u administrativa, per la quala ils documents furman la basa, è vegnida prendida (art. 9 al. 1 LCTrans). La finala excluda l'art. 9 al. 2 LCTrans l'access als protocols ed als documents da las sesidas da cumissiuns parlamentaras da controllo, da surveglianza e d'inquisiziun.

L'autoritat sto examinar en mintga cas singul, sche e pertge ch'ina da las excepcziuns previsas en la lescha è avant maun. Sche l'autoritat decida da suspender, da restrenscher u da refusar l'access als documents giavischads, sto ella communigar quai a la petenta u al petent en ina decisiun en scrit (disposiziun) (art. 12 al. 2 LCTrans). Entaifer 30 dis dapi la communicaziun ha la petenta u il petent lura la pussaivladad da far recurs cunter questa decisiun tar l'instanza da recurs indigtada (proxima autoritat administrativa pli auta u dretgira administrativa) e da laschar examinar la decisiun (art. 13 LCTrans).